

Aan de demissionair minister van
Rechtsbescherming
F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Postbus 16001
3500 DA Utrecht

Bezoekadres:
Kleinesingel 1-3
3572 CG Utrecht

030 888 38 88
info@mensenrechten.nl
www.mensenrechten.nl

Onderwerp
Wetgevingsadvies
Conceptbesluit bescherming
slachtoffergegevens in
processtukken

Uw brief van
.
Uw kenmerk

Datum
10 april 2024
Ons kenmerk
2024/024/VZ/AD

Geachte minister Weerwind,

Op 16 februari 2024 startte de internetconsultatie voor het Conceptbesluit bescherming slachtoffergegevens in processtukken. Dit conceptbesluit sterkt ertoe inbreuken op het privéleven van het slachtoffer zoveel mogelijk te beperken, door bepaalde persoonlijke gegevens in de processtukken niet meer standaard te vermelden.¹ Het conceptbesluit beoogt aldus de privacy van slachtoffers van strafbare feiten te beschermen. Het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) maakt graag van de gelegenheid gebruik om de noodzaak van deze maatregel te onderstrepen voor de bescherming van de rechten en belangen van de slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Veel van hen worden, ook als zij de situatie van geweld hebben weten te ontvluchten, nog steeds door de pleger gestalkt of op andere wijze geïntimideerd en lopen het risico opnieuw slachtoffer te worden. Vermelding van persoonlijke gegevens in processtukken vergroot het risico daarop.

Verplichting tot betere bescherming van de privacy en veiligheid van het slachtoffer

Het beschermen van het privéleven, de reputatie en de veiligheid van slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is een verplichting die voortvloeit uit verschillende mensenrechtenverdragen, waaronder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul).

Allereerst vloeit een dergelijke verplichting voort uit artikel 8 EVRM (recht op bescherming van het privéleven).² Daarnaast is deze verplichting vastgelegd in artikel 56 lid 1 sub a en f van het Verdrag van Istanbul. Uit dit verdragsartikel volgt

¹ Toelichting bij het conceptbesluit, p. 3.

² EHRM 27 mei 2021, no. 5671/16 (*J.L. t. Italië*), § 119.

dat de overheid wetgevende of andere maatregelen dient te nemen die nodig zijn om de rechten en belangen van slachtoffers van gendergerelateerd geweld en huiselijk geweld te beschermen tijdens alle fasen van het onderzoek en proces, onder meer door 'te waarborgen dat er maatregelen kunnen worden getroffen om de privacy en reputatie van het slachtoffer te beschermen'.³ Uit de toelichting bij het verdrag blijkt dat deze artikel 56 lid 1 sub f concrete maatregelen vereist om te voorkomen dat bepaalde gegevens die kunnen leiden tot identificatie van het slachtoffer openbaar worden.⁴ Deze maatregelen mogen er echter niet toe leiden dat dergelijke gegevens in hun geheel geen onderdeel meer mogen uitmaken van het proces.⁵ Dat zou op gespannen voet staan met het beginsel van hoor- en wederhoor en de rechten van de verdachte in een strafproces.⁶

Het College ziet het conceptbesluit als een maatregel die invulling geeft aan de verplichting het privéleven en de veiligheid van slachtoffers te beschermen, zoals vereist door onder meer artikel 56 lid sub f van het Verdrag van Istanbul. Nu het conceptbesluit het vermelden van persoonlijke gegevens toestaat indien deze van belang kunnen zijn voor een rechterlijke beslissing, is een evenwichtige balans getroffen tussen de rechten en belangen van het slachtoffer en de rechten van de verdachte.

Samengevat is het College positief over het conceptbesluit en spoort het College u aan om vaart te maken met de implementatie daarvan.

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen en/of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met Katina Yiannakas (beleidsadviseur), via k.yiannakas@mensenrechten.nl of 030 888 38 88.

Met vriendelijke groet,

Jos Silvis
Interim voorzitter

³ Artikel 56 lid 1 sub f Verdrag van Istanbul.

⁴ Explanatory note to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence Istanbul, 11.V.2011, Council of Europe Treaty Series - No. 210, § 289.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.